

Compost als bufferzone tegen *Cylindrocladium*

Leenaerts Boomkwekerijen bv rijdt voor het derde jaar natuurcompost tussen de jonge buxus

Om te voorkomen dat de gevreesde schimmelziekte *Cylindrocladium* in zijn jonge buxusaanplant toeslaat, laat Richard Leenaerts in Achtmaal sinds drie jaar groencompost op zijn percelen rijden. Tijd voor een blik en een gesprek op de Brabantse zandgrond.

Auteur Ruud Jacobs

Zowat op de landsgrens van Nederland en onze zuiderburen kweekt Richard Leenaerts in het Brabantse Achtmaal 25 hectare buxus. Ter voorkoming van *Cylindrocladium* gebruikt de buxuskweker voor het derde jaar op rij groencompost. Waarom? Het is niet alleen vanwege eigen ervaring. Leenaerts verwijst ook naar de publicatie 'Buxus Proefveld 2012', uitgevoerd in opdracht van Treeport Zundert. Hierin komt naar voren dat een mulchlaag compost tussen buxus het beste resultaat geeft, vergelijkbaar met bladmulchen. 'De compost voorkomt tijdens zware regenbuien dat het zand met daarin mogelijk schimmelsporen tegen de onderkant van het jonge buxusblad

opspat', zo licht Leenaerts zijn kweekbesluit toe. Volgens Leenaerts, die als een van de eersten in de Zundertse regio met het strooien van humuscompost begon, heeft humuscompost op de lichte zandgrond meerdere voordelen. Behalve dat tijdens zware regenbuien wordt voorkomen dat grote regendruppels het zand met eventuele schimmelsporen tegen de onderkant van de buxus doen opspatten, zorgt de compost ook voor meer en beter leven. Bodemleven wel te verstaan. 'Onder de compost zorgen positieve schimmels voor een betere opname van sporelementen, o.a. calcium. Hierdoor worden de planten van binnenuit sterker', zo licht Leenaerts

toe. 'Ook blijft de grond losser, want tijdens een zware regenbui slaat de grond anders vast. Bovendien worden temperatuurschommelingen gedempt en dit kan anders ook een stressfactor voor de plant zijn. Door dit alles kan ik ook flink besparen op chemische bestrijding', licht de buxuskweker toe.

Instrooien

Op de dag van instrooien van de compost blijkt dat het 'klusje' niet een kwestie is van zomaar even doen. Zo blijkt dat de humuscompost niet te nat mag zijn. Te veel vocht in de compost zorgt namelijk voor klontering en daarmee dus verstopt-

ping op de strooiwagens. Het opbrengen van de natuurcompost, afkomstig van Den Ouden Groenrecycling, heeft Leenaerts uitbesteed aan loon- en grondbedrijf Will Huybregts uit Zundert. Op de zanderige buxuspercelen in Achtmaal wordt een 1 centimeter dikke compostlaag gestrooid, wat neerkomt op 60 kuub per hectare.

Kosten

Door de humuslaag heeft Leenaerts zijn spuitkosten aanzienlijk weten te verlagen. De kosten die hij nu maakt, liggen op € 1350.- per hectare. 'Bespuiten is altijd veel duurder en met alleen chemische middelen reddten we het niet.

Het is ook niet de manier', aldus Leenaerts. Nu Leenaerts voor het derde jaar op rij de compost als bufferlaag gebruikt, weet hij met zekerheid te zeggen dat de humuslaag helpt. 'Vanaf de tweede keer zagen we al beduidend minder druk van *Cylindrocladium*.' Om te voorkomen dat de plantjes helemaal onder de humus verdwijnen, gaat Leenaerts achteraf met een wiedeeg over zijn perceel. Door de tanden van de ronddraaiende eg worden de buxusplantjes schoon geschud.

Consument

Alles leuk en aardig, dat deze compost op het veld de buxus vrij van *Cylindrocladium* houdt. Maar hoe zit het op de uiteindelijke plantlocatie:

in het park of de tuin thuis? Volgens Leenaerts moet de compost niet alleen door de kweker, maar ook door hovenier en consument worden gebruikt. 'Ook zij moeten na het planten zorgen dat er een laagje compost onder de buxus komt te liggen. Dit in plaats van chemische bestrijding', aldus Leenaerts. Op de vraag wie dit verhaal verder de wereld in moet brengen, heeft Leenaerts niet direct het pasklare antwoord paraat. 'Treeport heeft het onderzoek gepresenteerd, maar helaas blijft het nu verder stil. Zonde, want die compost is ook voor hovenier en consument een heel goed natuurlijk handvat en een prima oplossing. Het helpt weliswaar niet honderd procent, maar alles is meegenomen.'

Leenaerts Boomkwekerijen bv

In 1997 heeft Richard Leenaerts in Achtmaal de kwekerij van zijn ouders overgenomen. Momenteel bestaat zijn totale sortiment uit buxus (25 hectare), prunus (2 hectare), hibiscus (5 hectare volle grond en 1 hectare onder glas) en 1,3 hectare P9-zetstammen en bos- en haagplantsoen in container onder glas. Wat betreft de afzet van zijn producten gaat de buxusvoorraad naar tuincentra, bouwmarkten en hoveniers, de hibiscus onder glas gaat veelal ook naar bouwmarkten, van de hibiscus uit de volle grond gaat een deel naar collega-opkwekers en is een deel voor eigen gebruik, de prunussen gaan naar hoveniers en het bos- en haagplantsoen gaat via handelsbedrijven naar buitenlandse aanlegprojecten in Duitsland en Engeland.

Winter 2013

Evenals de kwekers van vaste planten geeft ook Leenaerts begin april te kennen dat het qua afzet dit jaar allemaal bijzonder rustig is. Toch maakt Leenaerts zich niet al te veel zorgen over de opgelopen achterstand. 'Qua afzet is het rustig in vergelijking met andere jaren. Maar mijn buxus kan ik jaarrond leveren en de achterstand kun je in mei nog inlopen. Met een paar goeie weekenden kan het allemaal wel weer bijtrekken.'

Toekomst

Kijkend in de glazen bol voorziet Leenaerts voor de buxus weer betere tijden, ondanks alle negatieve berichten. 'Ik zit sinds 2003 volop in de buxus. We gaan gewoon zo door. Ik denk dat we het ergste wel hebben gehad. De paniek is er nu wel af bij de kwekers en hoveniers. Dertig jaar geleden hadden ze in Gent in de azaleateelt ook opeens te maken met *Cylindrocladium*. Na negen jaar is dat vanzelf weer verdwenen. Daar hopen we nu ook een beetje op. In eerste instantie wisten wij niet wat het was, maar nu weten we er genoeg van. Op dit moment kunnen we het allemaal beter onder controle houden. De vraag is: hoe informeren we de consument hierover? Het is nu zaak om dat te regelen.'

Humuscompost

De door Leenaerts gebruikte compost is afkomstig van Den Ouden Groenrecycling. Accountmanager Marco van Hassel: 'We strooien hier humuscompost die grover is dan de zogeheten Keurcompost 315 en dan de nog lichtere bladcompost.' Het succes van compost als wapen in de strijd tegen *Cylindrocladium* is volgens Van Hassel gebaat bij goede afspraken en een optimale samenwerking binnen de driehoek kweker-compostleverancier-mechanisatiebedrijf.

Loonwerker Wil Huybregts (links) en Marco van Hassel (Den Ouden Groenrecycling).

'Buxus Proefveld 2012'

In 2012 heeft Treeport Zundert een onderzoeksproject opgezet met daarin 27 proefobjecten, allemaal erop gericht om meer calcium en magnesium in de buxusplanten te krijgen en om een gezondere bodem (en dus uiteindelijk een gezondere plant) te creëren. Uitgezette objecten zijn: verschillende (blad) meststoffen, verschillende theebspuitingen, bespuitingen met biologische middelen en mineralen, verschillende mulchen en ook gangbare middelen. Begin september 2012 is er een beoordeling uitgevoerd door proefveldmedewerkers en telers. Hieruit kwam het object met bladmulch als beste naar voren. Dit komt mede doordat bij hevige neerslag de sporen zich niet kunnen verplaatsen naar de jongere delen van de plant, maar ook wordt de bodembiologie door de bladmulch gestimuleerd. De mulch met bladcompost wordt gevolgd door mulch met groencompost. Ook dit geeft een goed en bijna vergelijkbaar resultaat. Als bladbespuiting komt de bespuiting met ureum, bitterzout, koperoxychloride en fulvinezuur er als beste uit. Hierbij dient men er wel rekening mee te houden dat dit in één groeiseizoen 15 keer moet worden toegepast. Het object met Daconil en Codacide, wat 12 keer preventief is gespoten, komt er ook goed uit. Deze chemische toepassing die momenteel gangbaar is in de praktijk, is echter geen duurzame oplossing; de middelen zijn nadelig zowel voor het milieu als qua kosten voor de kweker.

